

Nr 295

Av herrar **Helén** och **Zetterberg**, om inrättande vid kungl. biblioteket av en personlig e. o. bibliotekariebefattning för biblioteksassistenten Erik Eriksson.

I överensstämmelse med gällande reglementen krävs för anställning som amanuens och bibliotekarie vid kungl. biblioteket och de tre universitetsbiblioteken bl. a. avlagd fil. lic-examen, medan av den majoritet av forskningsbibliotekens personal som utgörs av assistenter och biträden i allmänhet krävs studentexamen och viss teoretisk och praktisk biblioteksutbildning. Lägre akademisk examen är i undantagsfall kompetenskrav för vissa befattningar vid vetenskapliga allmän- och specialbibliotek och utgör normalkvalifikation för tjänster vid folkbiblioteken. Enligt vad som är bekant diskuteras under hand en vidgad användning av denna examen även för kvalificerad tjänst vid forskningsbiblioteken. Vid sidan av dessa personalkategorier fyller expeditionsvakterna — liksom den tekniska personalen — en mycket viktig uppgift. Genom deras arbete med bokframtagning och skilda ordningsarbeten får de ofta efter hand en intim förtrogenhet med bokbeståndet, som på ett viktigt sätt kan komplettera den akademiskt utbildade personalens verksamhet. F. n. uppvisar en av kungl. bibliotekets befattningshavare som utgått ur expeditionsvaktpersonalen ett så exceptionellt kunnande i fråga om bibliotekets tryck-, handskrifts- och bildsamlingar att han utan tvekan kan betraktas som i ovan berörda avseenden fullt jämställd med välmeriterad bibliotekariepersonal, för vilken han också måste betraktas som ett utmärkt stöd. Det syns oss angeläget att dessa på den långa vägen på ett unikt sätt förvärvade lärdomsmeriter kunde uppmärksammas av statsmakterna samtidigt som kungl. biblioteket skulle kunna beredas tillfälle att utnyttja hans arbetsinsats på det område där den bäst behövs, nämligen inom bibliotekets svenska avdelning. För hela vårt lands vetenskapliga forskning liksom för den centrala administrationen fyller den svenska tryckavdelningen vid kungl. biblioteket en betydande roll. Nationalbibliotekets samling av svenskt tryck har en omfattning och en systematisk uppordning som icke har någon direkt motsvarighet vid de andra biblioteken. Inom den personal som har sitt arbete förlagt till denna avdelning intar den åsyftade befattningshavaren, biblioteksassistenten Erik Eriksson, en speciell ställning. I motsats till övriga biblioteksassistenter har han icke annan skolutbildning än folkskolan. Han inträdde i bibliotekets tjänst redan 1922 vid sexton års ålder, och han har därefter oavbrutet varit knuten till biblioteket som expeditionsvakt, förste expeditionsvakt och nu alltsedan 1955 som e. o. biblioteksassistent. Huvuddelen av denna tjänstgöring har varit förlagd till svenska avdelningen, med vilken han enligt vad som framgår av uttalanden av riksbibliotekarien har

vunnit en större förtroenhet än någon annan tjänsteman inom biblioteket. Med ett mindre vanligt sinne och minne för böcker, ett starkt forskningsintresse och en sällsynt energi har Eriksson nu under årtionden gjort sig oumbärlig för vida kretsar av de vetenskapliga forskare som har biblioteket som sin främsta arbetsbas. Inom biblioteket fyller han — likaledes enligt uttalande av riksbibliotekarien — en funktion som är väl jämförbar med en meriterad bibliotekarie med högre akademisk examen. Redan när riksbibliotekarien Isak Collijn utarbetade och publicerade sin stora bibliografi över den svenska tryckproduktionen före år 1700 (utgiven 1942—1944) var Eriksson hans ständige och oumbärlige medarbetare, och han har sedan i och vid sidan av sin tjänst oavbrutet biträtt ett ständigt växande antal forskare med ytterst kvalificerade kontroller och undersökningar. Under tiden 1928—1960 har Eriksson sålunda med största självständighet redigerat de oftast mycket omfattande käll- och litteraturförteckningarna till ca 35 akademiska avhandlingar. Helt vid sidan av sitt tjänstearbete har Eriksson bedrivit ett omfattande redigeringsarbete, som genomgående präglats av hög kvalitet. Eriksson har fungerat som bildredaktör för bl. a. en rad översiktsarbeten rörande svenska folkrörelser som t. ex. »Vårt kristna arv» (1952) och »En frihetskamp genom seklerna. Den svenska nykterhetsrörelsens historia i ord och bild» (1955) samt för de vetenskapliga standardverken »Ny illustrerad svensk litteraturhistoria» (1955—1957) och »Svenskt konstnårslexikon» (1952—1961). Den assistenttjänst som Eriksson f. n. innehar tillkom genom ett riksdagsinitiativ 1955 för att säkerställa det förlängda öppethållande som kungl. biblioteket infört till uppenbart gagn för forskning och studieliv i huvudstaden. På denna befattning kan Eriksson ersättas med annan kraft, men för arbetet inom svenska avdelningen synes han närmast oumbärlig. Biblioteksledningen är vid sina befordringar bunden av vissa fixerade kompetenskrav på det teoretiska området. Under åberopande av Erikssons utmärkta och självförvärvade även teoretiska meritering och den stora vikten av att hans verksamhet helt kunde inriktas på de delar av tjänstearbetet för vilka han äger så eminenta förutsättningar, vilket skulle innebära en viktig och behövlig förstärkning av kungl. bibliotekets resurser, vill vi föreslå att för Eriksson inrättas en personlig e. o. bibliotekariebefattning i lönegrad Ae 19.

Med stöd av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte giva till känna att en personlig e. o. bibliotekariebefattning måtte inrättas vid kungl. biblioteket för biblioteksassistenten Erik Eriksson från den tidigaste tidpunkt Kungl. Maj:t finner möjlig.

Stockholm den 25 januari 1961

Gunnar Helén

Åke Zetterberg